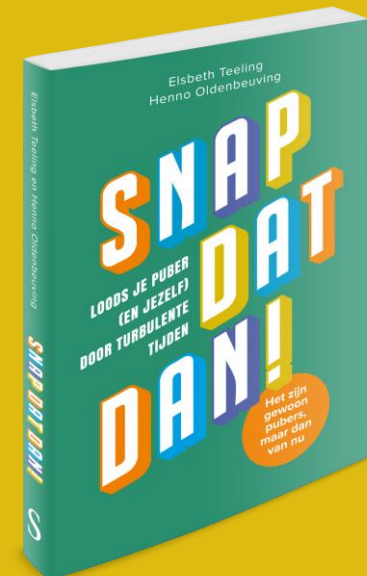

IN GESPREK MET JONGEREN

OVER LEREN, BREINONTWIKKELING, 2026 EN VRAGEN STELLEN

Henno Oldenbeuving,
Jongerenexpert en pedagoog

PROGRAMMA

1. GENERATIE Z
2. BREINONTWIKKELING
3. LEREN
4. VRAGEN STELLEN OP NIVEAU (OBIT)
5. AFSLUITING

generatie
angststoornis?

generatie
slapjanus?

Zorgen om 'generatie slapjanus'

Maurice van Veldhooven maakt zich zorgen over het overgrote deel van de jeugd. De sportfysiotherapeut spreekt zelfs van een onvolwassen 'generatie slaper'.
Generatie slapjanus is niet lui, maar eens om je heen, dat zie je hoorden jonge mensen met een gigantisch achterwerk op een scooter", vertelt hij. "Vaders en moeders moeten hulp kinderen aan een goede fiets helpen, dat hebben ze veel meer aan dan aan een scooter. Kinderen van den euro's hebben. Bekubel veel Westlanders, die gaan erom min-maal een halfuur backpacken." De fysiotherapeut doet zijn uiterste bij de kennisgeving een vraagstukje invullen. "Wat daarbij sprak is dat Nina iedereen op de vrach van het af."

Welke woorden
vinden jullie
passen?

generatie
zelfvertrouwen?

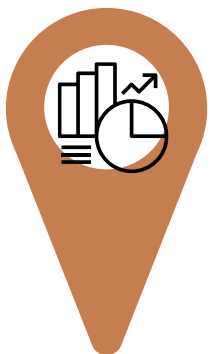
SNAP
DAT
DAN!

Pragmatische generatie

Patat-generatie

Jong tijdens: groeiende keuzemogelijkheden, alles is mogelijk

Kenmerken: levensgeluk hoogste doel, zelfontplooiing, passiviteit

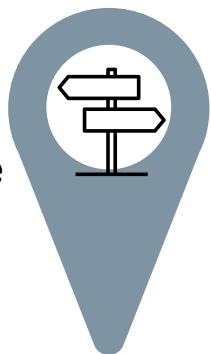
1971-1985

Generatie Z

Digital natives, netgeneratie

Jong tijdens: digitale tijdperk, economische crisis

Kenmerken: internet is vanzelfsprekend, multitasken

2001-2015

2016-2030

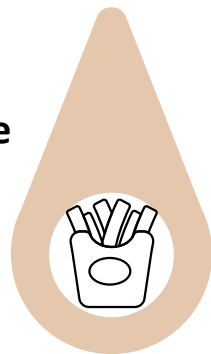
1956-1970

Generatie X

generatie Nix, verloren generatie

Jong tijdens: economisch verval, jeugdwerkloosheid

Kenmerken: praktisch, zelfredzaam, no-nonsens, mentaliteit

Generatie Y

Millennial, generatie Einstein, achterbankgeneratie, prestatiegerichte generatie

Jong tijdens: informatietijdperk, dreiging terrorisme

Kenmerken: authentiek, zelfverzekerd, actief op internet, meegekregen dat alles mogelijk is.

Generatie Alpha

Google kids, Generation Glass, genA

Jong tijdens: economische malaise, bezuinigingen, groeiende technologische kennis

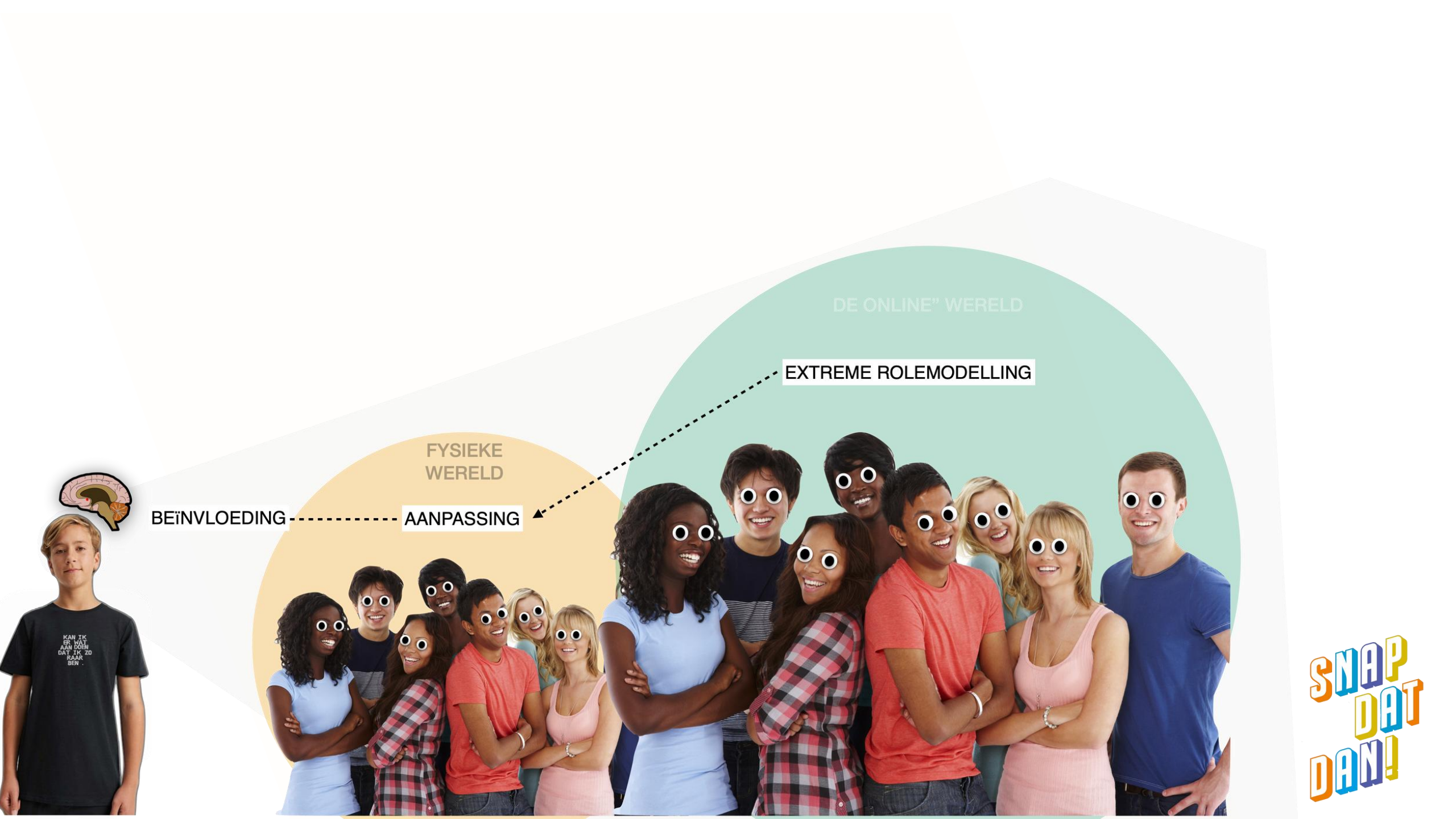
Kenmerken: beter opgeleid dan ooit, materialistisch, bewuste ouders

SNAP
DAT
DAN!

“Deurstampers” vernielen voordeur in Wijnegem: “Is dat een trend aan het worden?”

WIJNEGEM Wijnegemnaar Mark Vanderoel denkt dat hij het slachtoffer is geworden van een TikTok-challenge. De voordeur van zijn woning op de Vaardijk werd ingetrapt. Het zou gaan om een challenge op sociale media waarbij jongeren elkaar uitdagen om zo hard mogelijk tegen deuren te trappen. De trend is overgewaaid uit de Verenigde Staten. Er waren al enkele gevallen in Gent bekend, en nu lijkt het fenomeen dus ook in onze regio de kop op te steken. Al gaat het volgens de politie in Wijnegem om een geïsoleerd incident. De daders werden snel geïdentificeerd.

DE ONLINE WERELD

EXTREME ROLEMODELLING

FYSIEKE WERELD

BEÏNVLOEDING

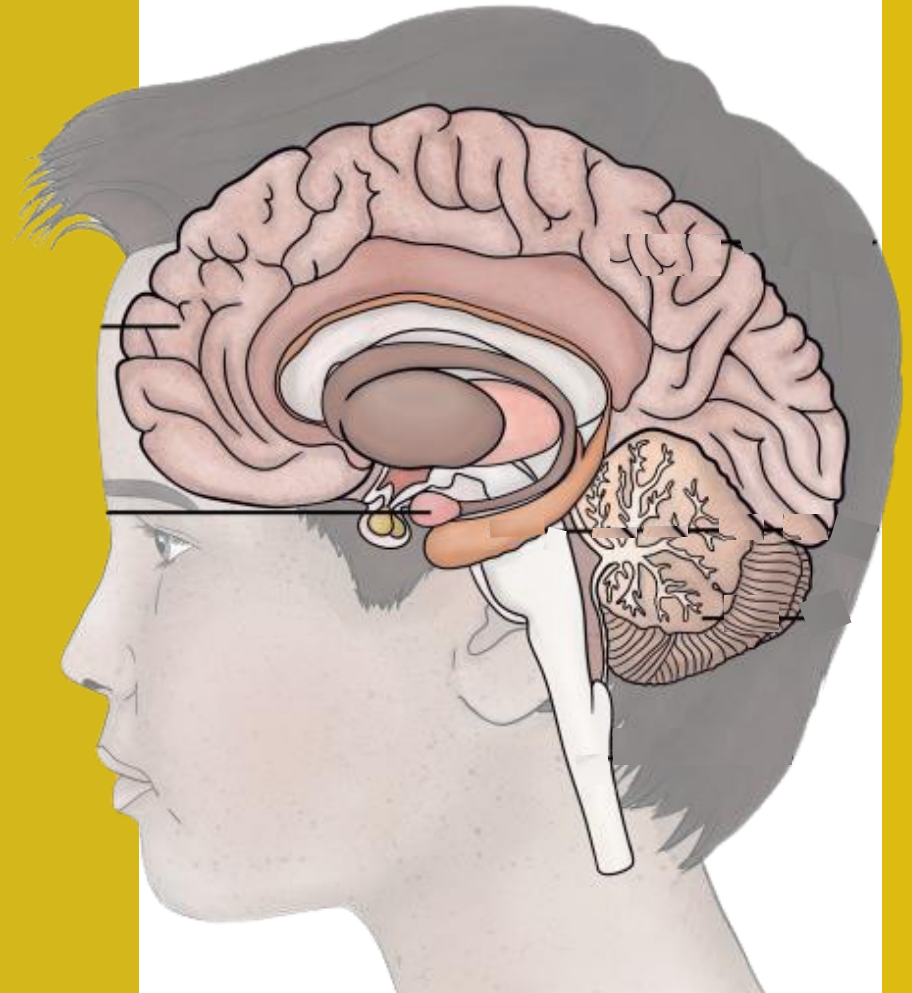
AANPASSING

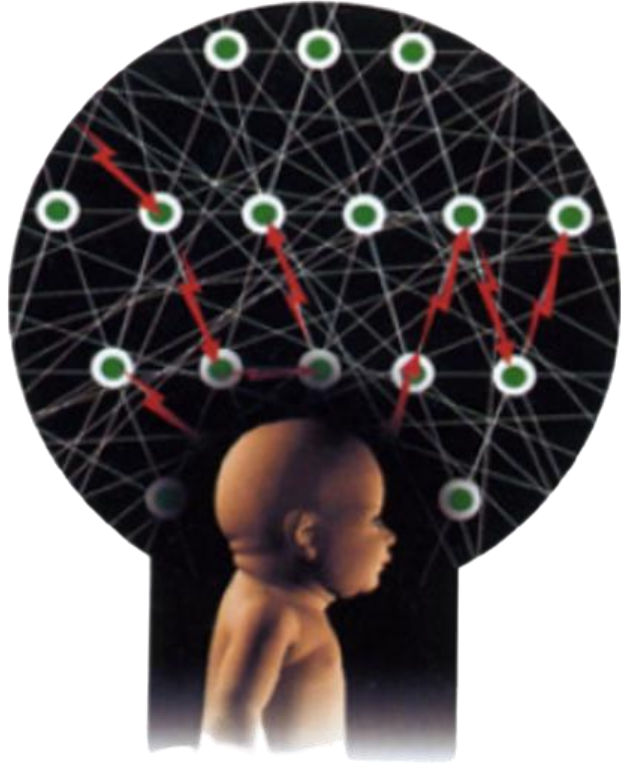
KAN IK ER WAT AAN DOEN DAT IK ZO RAAR BEN

SNAP DAT DAN!

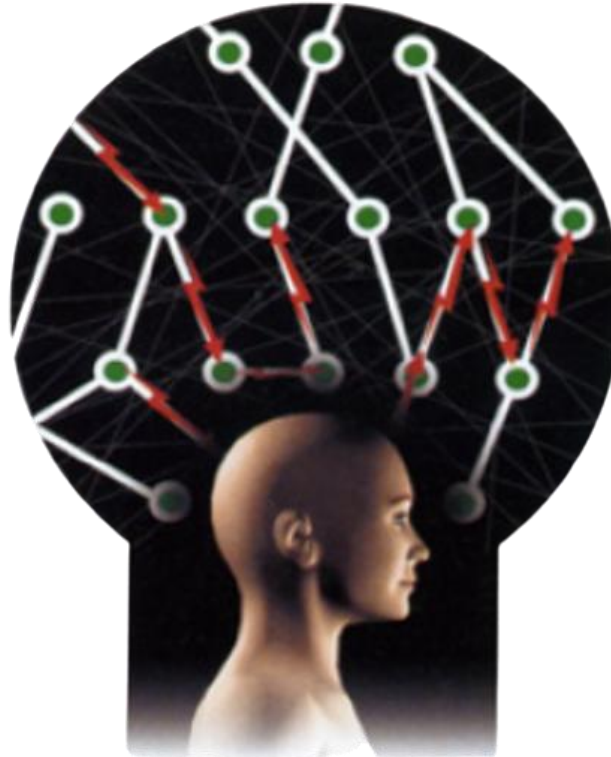
Puberbrein: work in progress

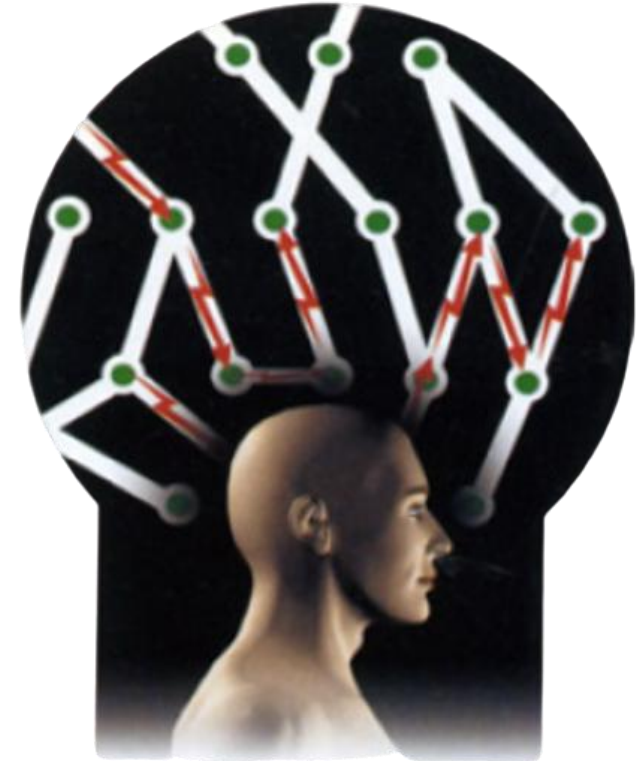
Het brein wordt steeds efficiënter

eerste acht jaar
hersenen in
opbouw

puberteit
snoeifase

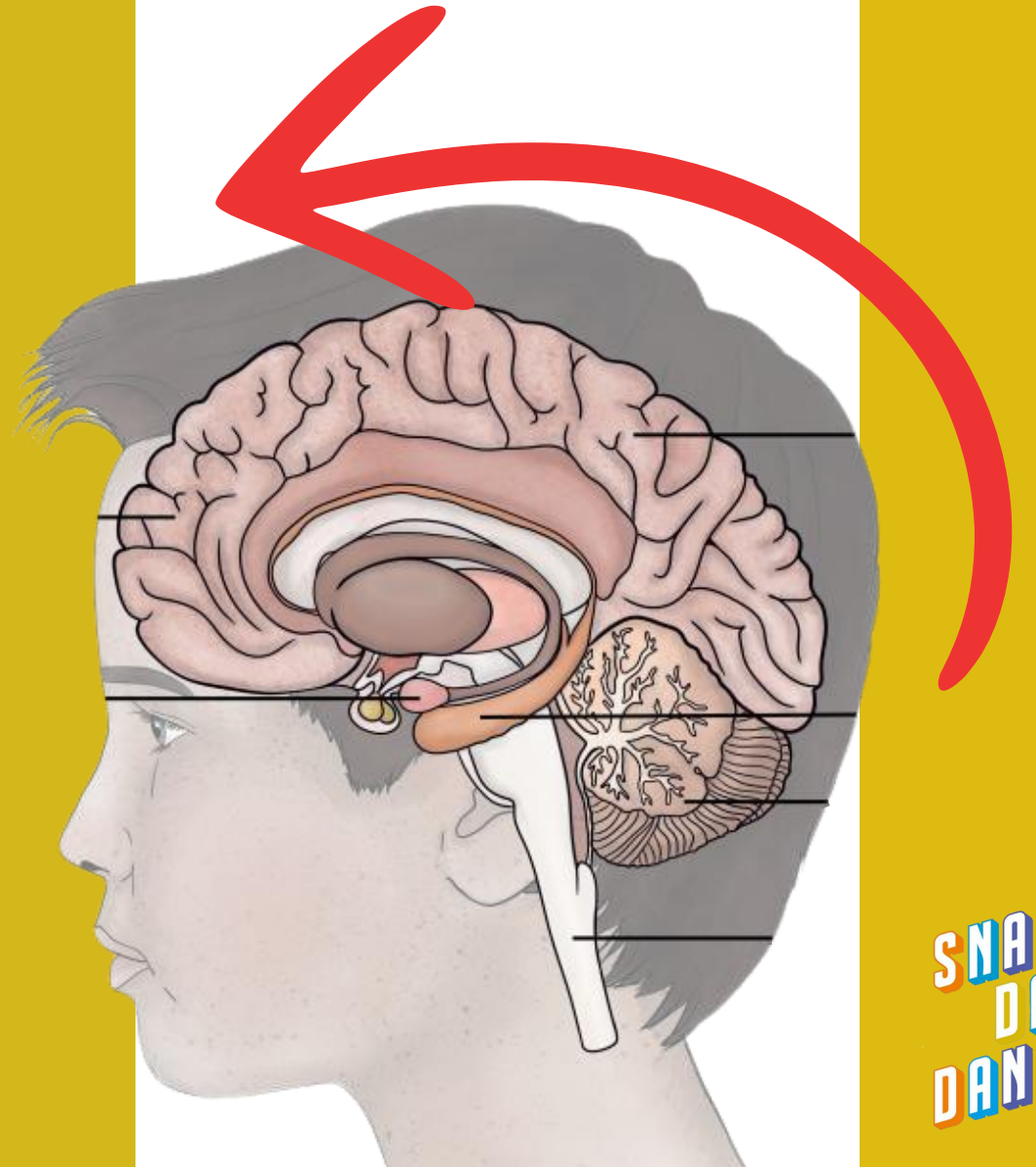

volwassene
versterken/
'snelwegen' maken

Levenslang leren!

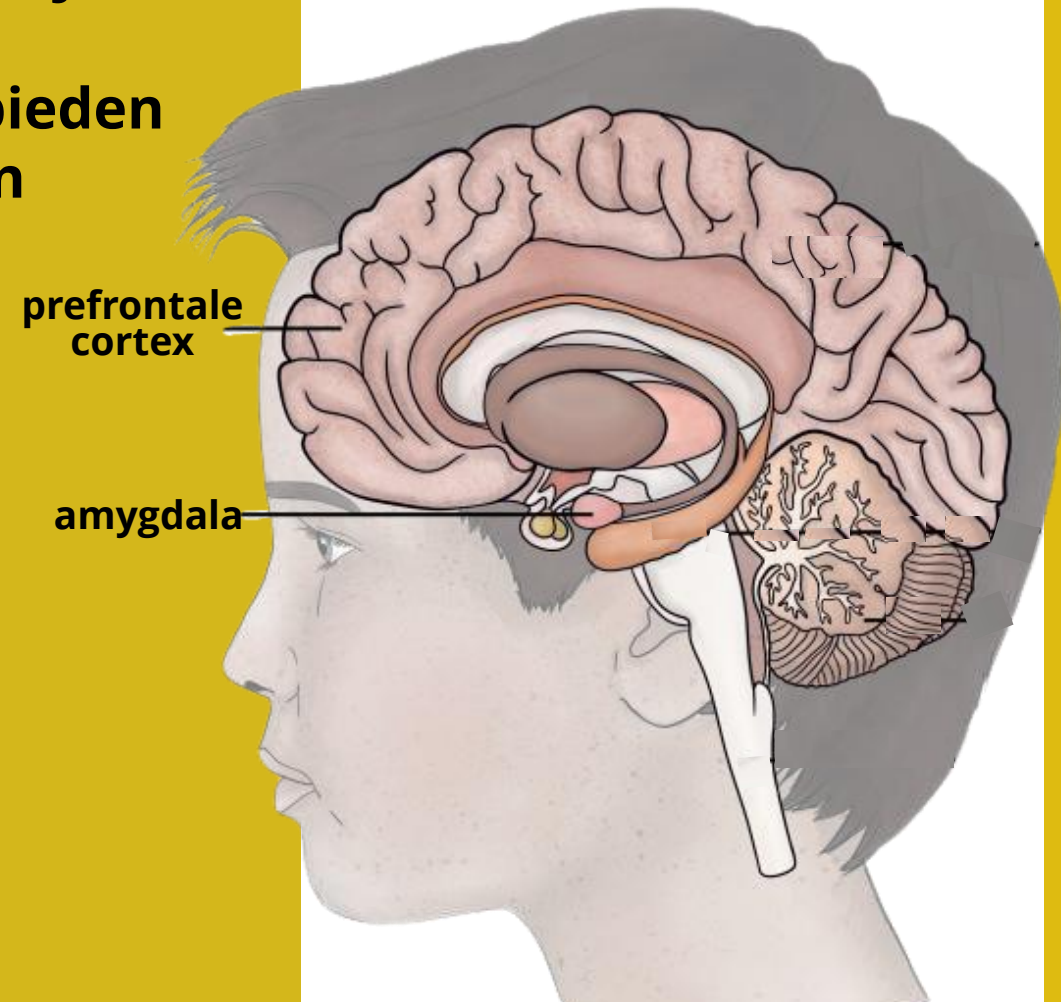
Puberbrein: work in progress

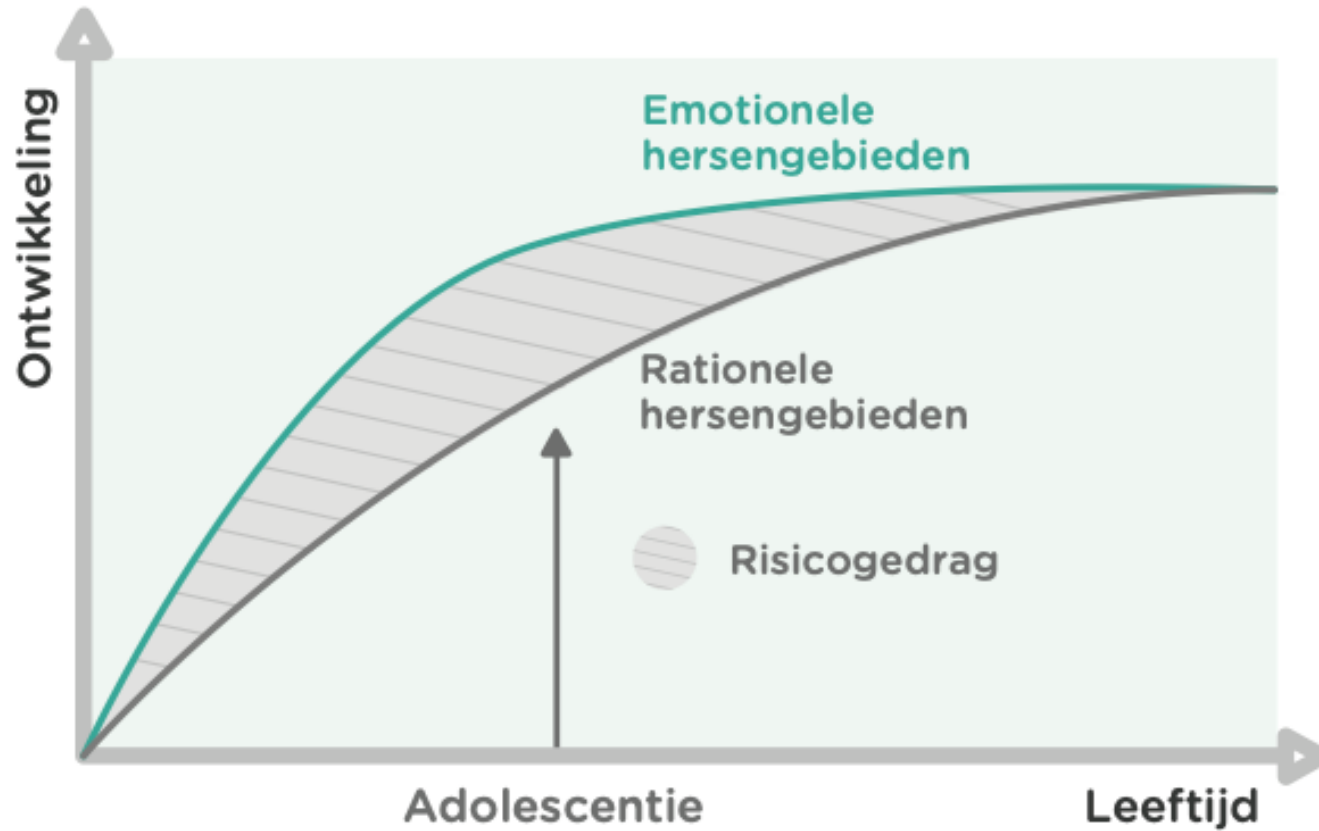
**Niet alle hersengebieden
ontwikkelen zich in hetzelfde
tempo en op hetzelfde
moment.**

**SNAP
DAT
DAN!**

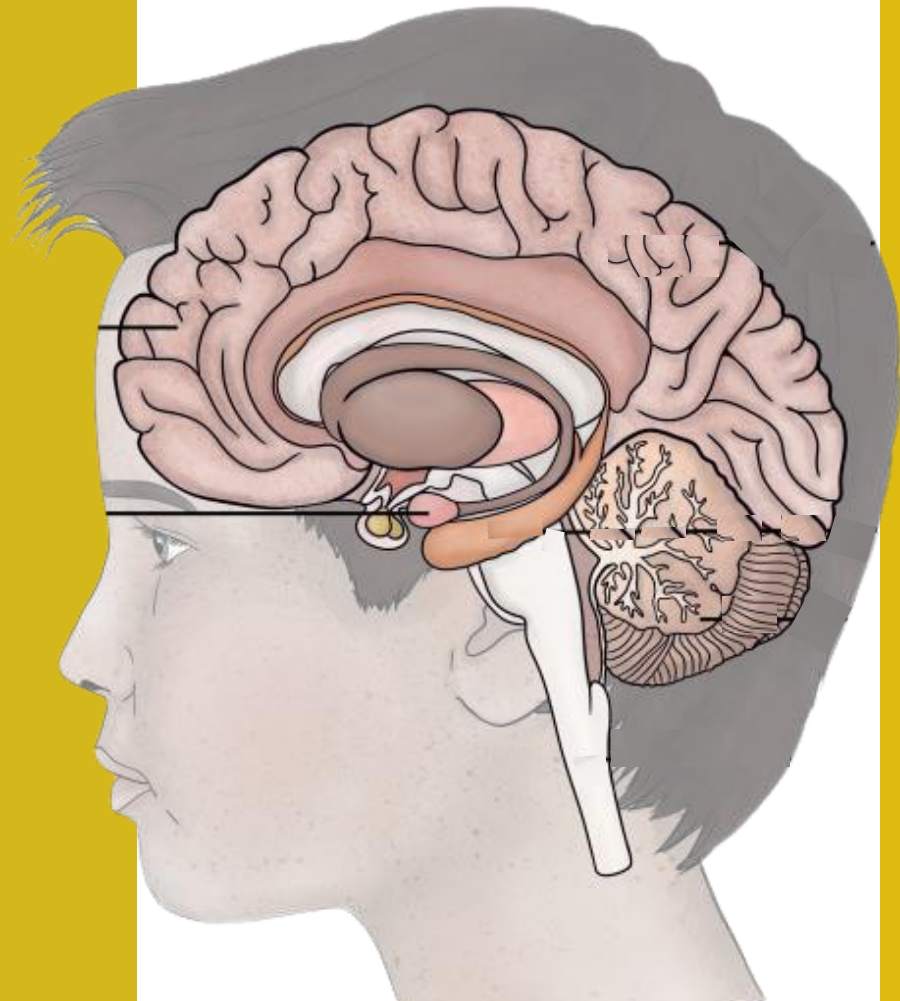
- Het brein is pas volgroeid rond je 25e, tot die tijd in ontwikkeling
- het controlecentrum (de prefrontale cortex) heeft de langste rijpingstijd
- De emotionele en beloningsgebieden in het brein zijn het eerst rijp en (over)actief

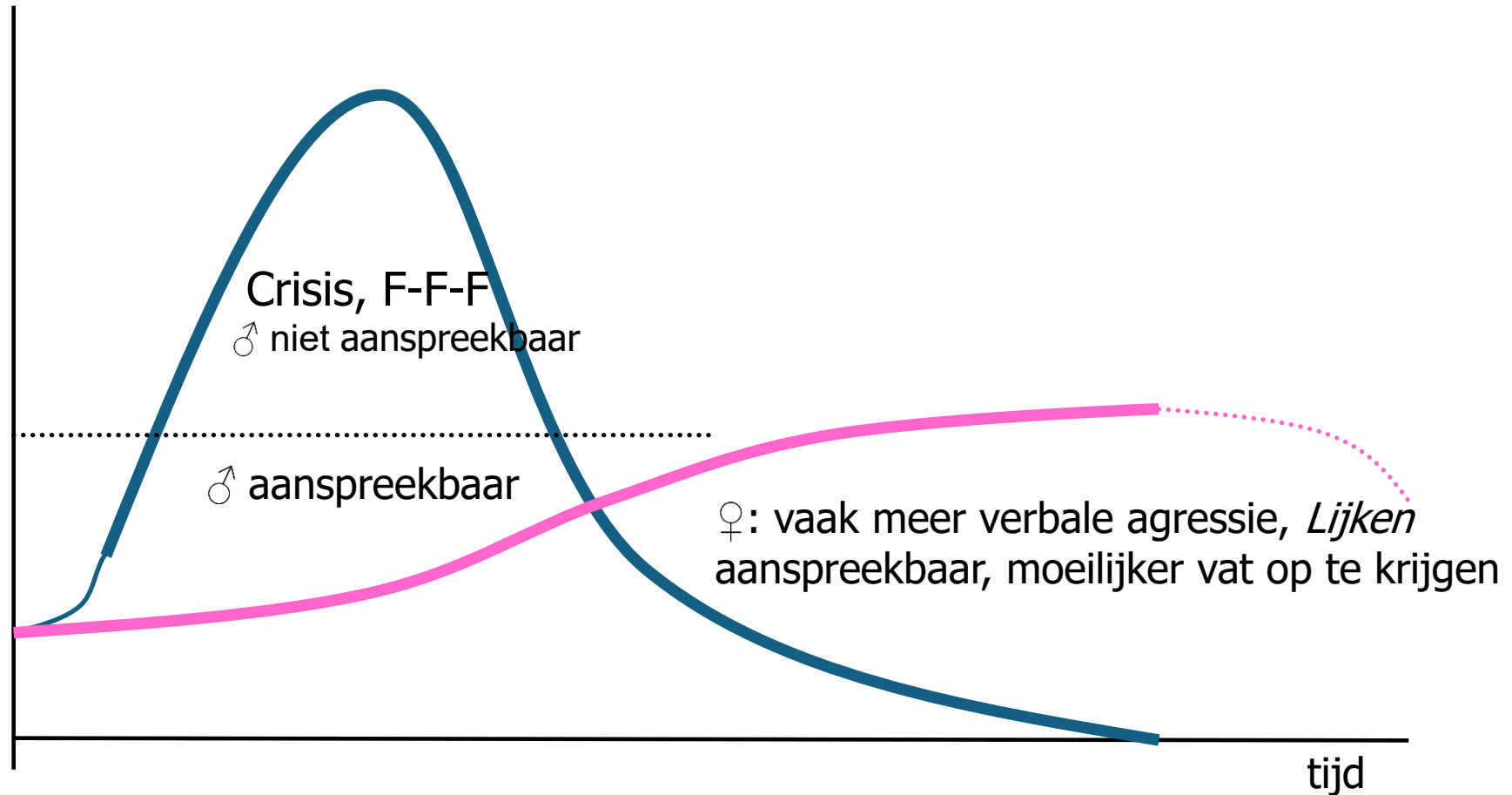
Ongelijke ontwikkeling van emotionele en rationale hersengebieden.

- **Het brein is pas volgroeid rond je 25e, tot die tijd in ontwikkeling**
- **het controlecentrum (de prefrontale cortex) heeft de langste rijpingstijd**
- **De emotionele en beloningsgebieden in het brein zijn het eerst rijp en (over)actief**
- **Brein is uit balans**
- **Keuzes worden veelal gemaakt onder invloed van kortetermijnbeloningen.**
- **In de buurt van leeftijdsgenoten heeft sociaal-emotionele gedeelte de overhand**

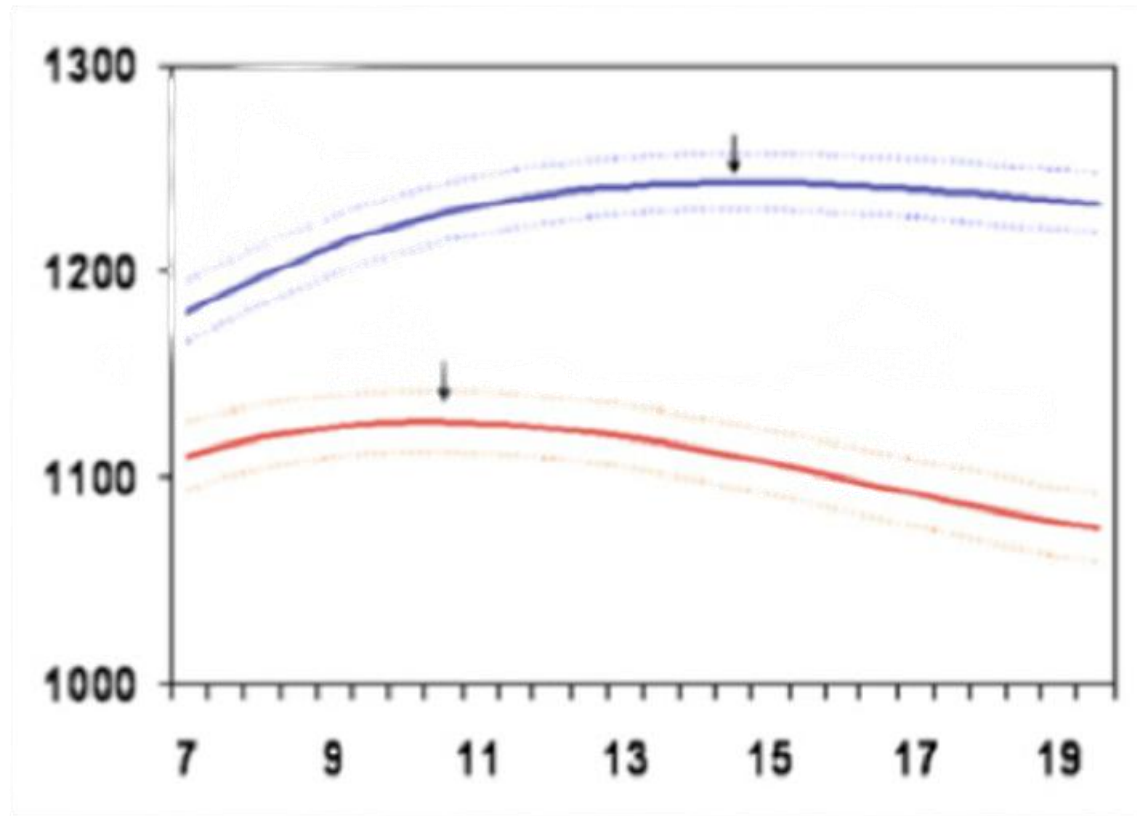
(AGRESSIE-) ENERGIECURVE

Heftigheid
emoties

SNAP
DAT
DAN!

Meisjes ontwikkelen zich sneller dan jongens

Blauw: Jongens

Rood: Meisjes

Leeftijd

Lenroot & Giedd, 2010

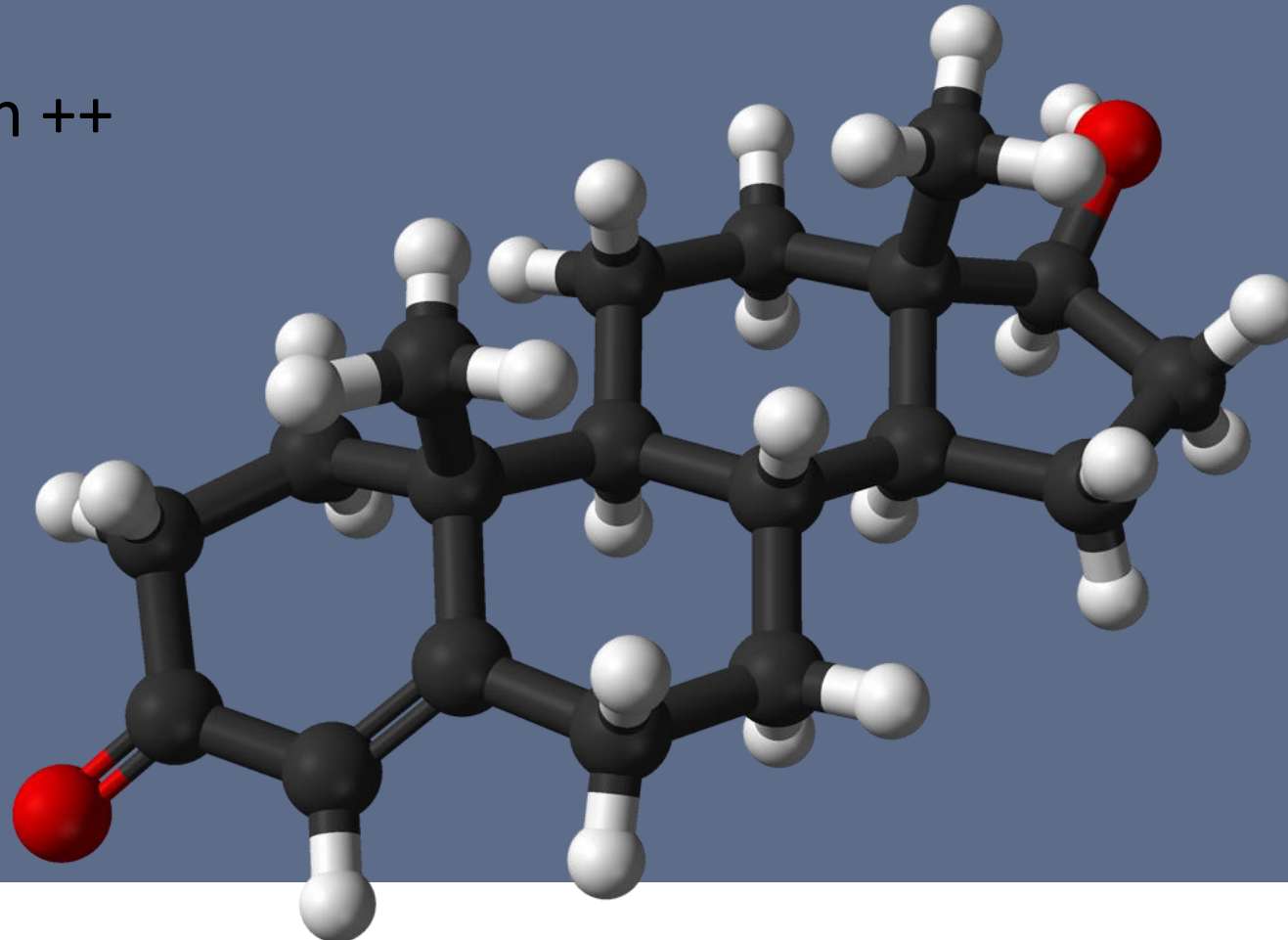
HORMONEN (11-20 JR.)

Testosteron x 700-800%

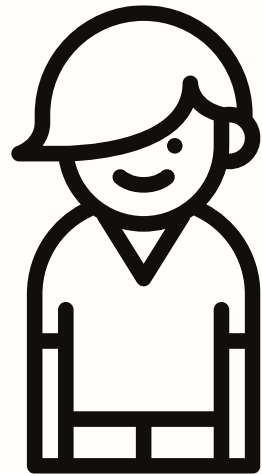
Oestrogeen ++

Leerstijlen

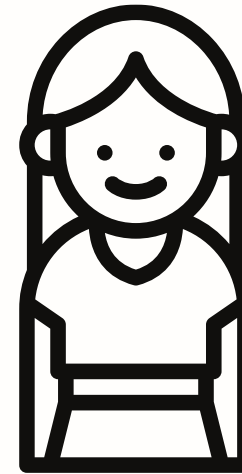
'Jongensachtig'

- Trial and error
- Competitie
- Uitdaging
- Directe feedback

'Meisjesachtig'

- Stap voor stap leren
- Samenwerken
- Veiligheid
- 'Wat vind je er zelf van'-feedback

SNAP
DAT
DAN!

Wat te doen?

- Blijf in verbinding en laat zien dat je ze ziet (wees de nieuwsgierige interviewer)
- Wees duidelijk en betrouwbaar (hard op de afspraak en zacht op de relatie)
- Geef verantwoordelijkheid maar laat ze niet bungelen
- Doorbreek patronen
- Geef ze vleugels: jouw feedback en voorbeelden maken het verschil
- Eerlijkheid (over eigen falen en struggles)
- Laat verwachtingen kloppen met de werkelijkheid
- Wees geen vriend, maar een consequente en verwachtingsvolle gids

SNAP
DAT
DAN!

Stel je voor:

Het is zaterdag, 2:00 's nachts en
3 graden onder nul.

Je moet van Amsterdam naar Utrecht
en je krijgt een lift aangeboden...

In welke auto stap je dan het liefst?

A

B

C

D

Dit zijn trouwens de bestuurder van de auto's:

A

B

C

D

...en ze zijn geen van allen nuchter.

A

3 bessen &
1 advocaatje.

B

niks gedronken.
wel geblowd.

C

2 margarita's.

D

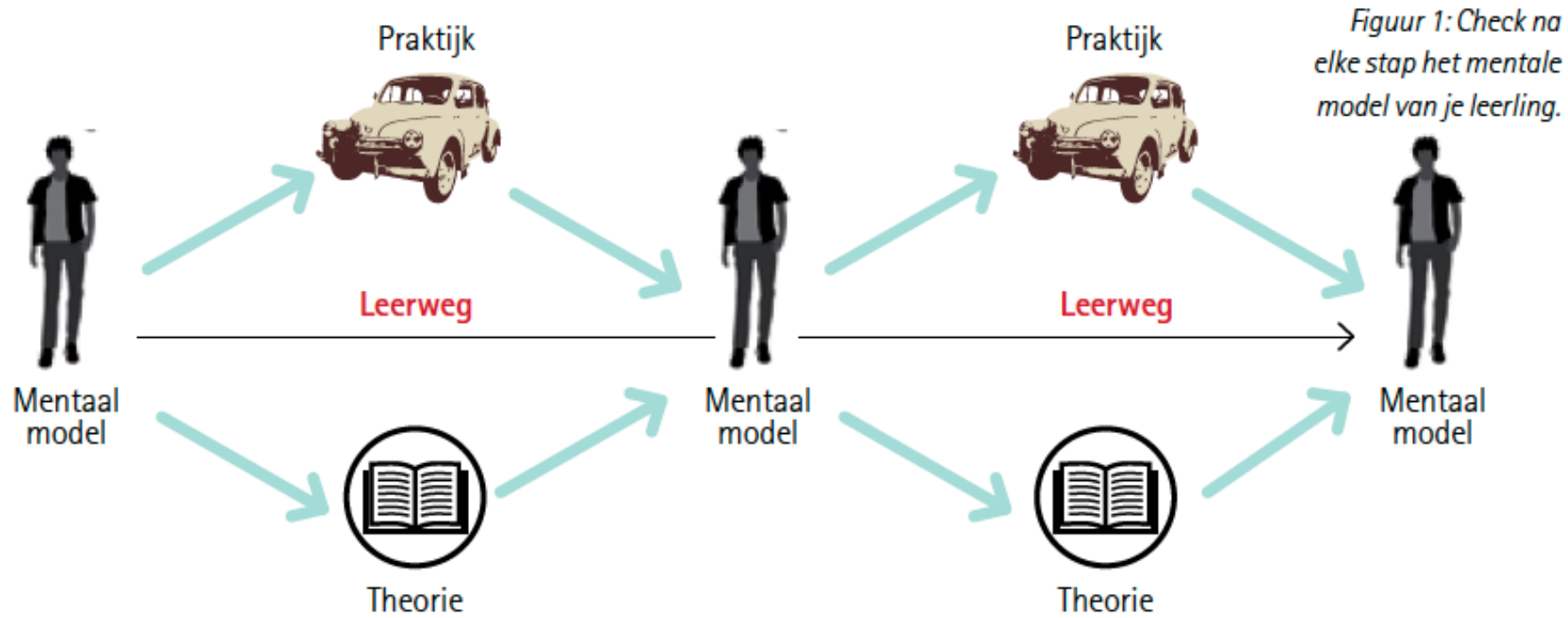

6 pilsjes.
(en niet gegeten).

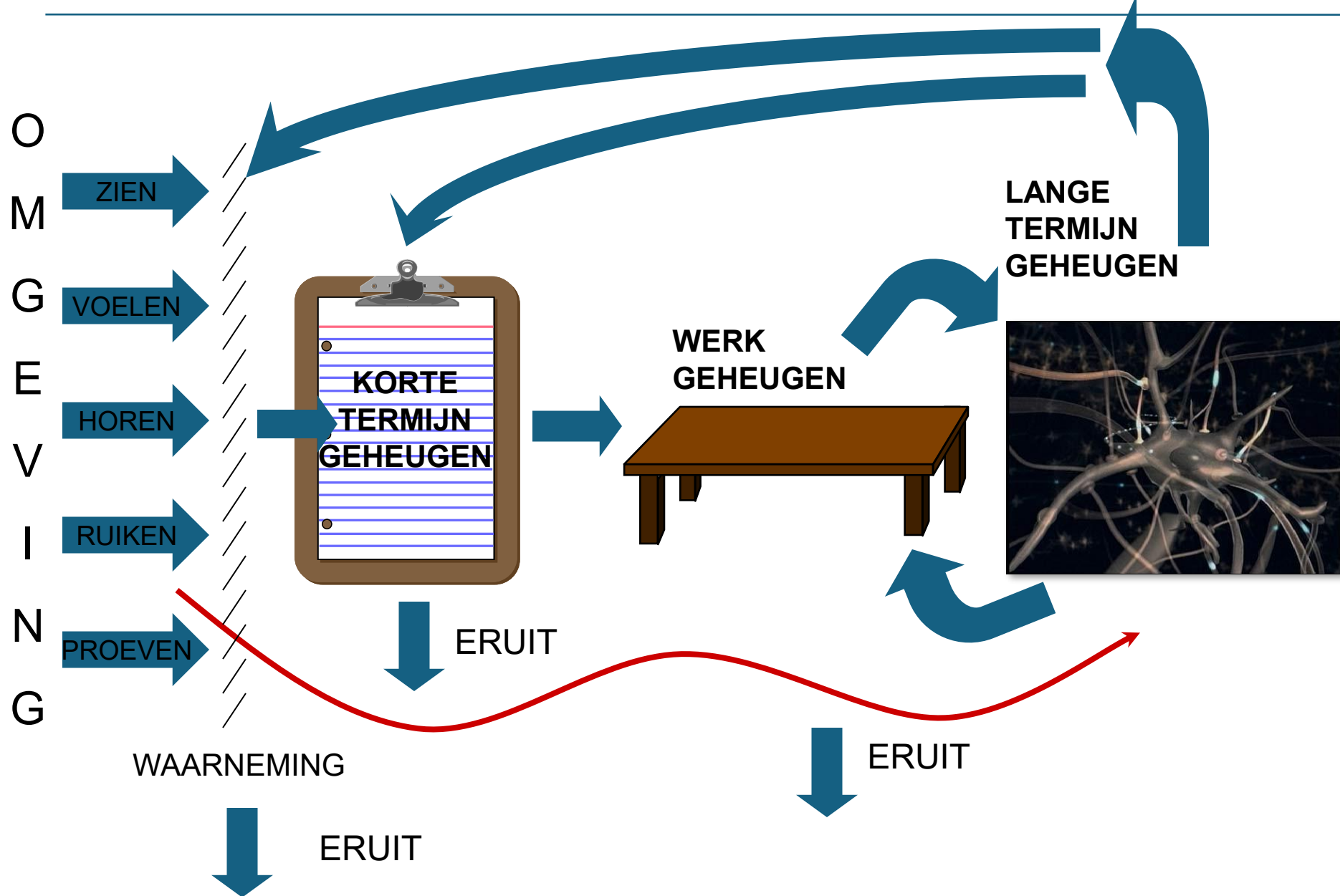
Wat zei je de eerste keer toen je
je autosleutels meegaf aan je kind?
(of: wat denk je dat je gaat zeggen?)

Zeij tegen je zoon iets anders
dan tegen je dochter?
(of: denk je dat je iets anders gaat zeggen)

Wie is je leerling?

LEREN EN HERSENONTWIKKELING

Vrij naar David A. Sousa 'How the brain learns.'

Een les die werkt

4 fases

Fase 2

Bewust onbekwaam

Je leerling weet dat hij iets nog niet voldoende kan.

Fase 3

Bewust bekwaam

Je leerling weet hoe hij moet handelen, maar de uitvoering vergt nog grote concentratie.

Fase 1

Onbewust onbekwaam

Je leerling beseft niet dat hij iets nog niet goed kan.

Fase 4

Onbewust bekwaam

Je leerling heeft de vaardigheid zo onder de knie dat de uitvoering ervan voor hem een tweede natuur geworden is.

De lerende jongere

Ze hebben moeite meer dingen tegelijk te doen

Ze zijn impulsiever en zijn snel afgeleid

Ze kunnen minder goed plannen

Ze doen meer op gevoel dan op verstand

De lerende jongere

Ze zijn erg gevoelig voor positieve prikkels

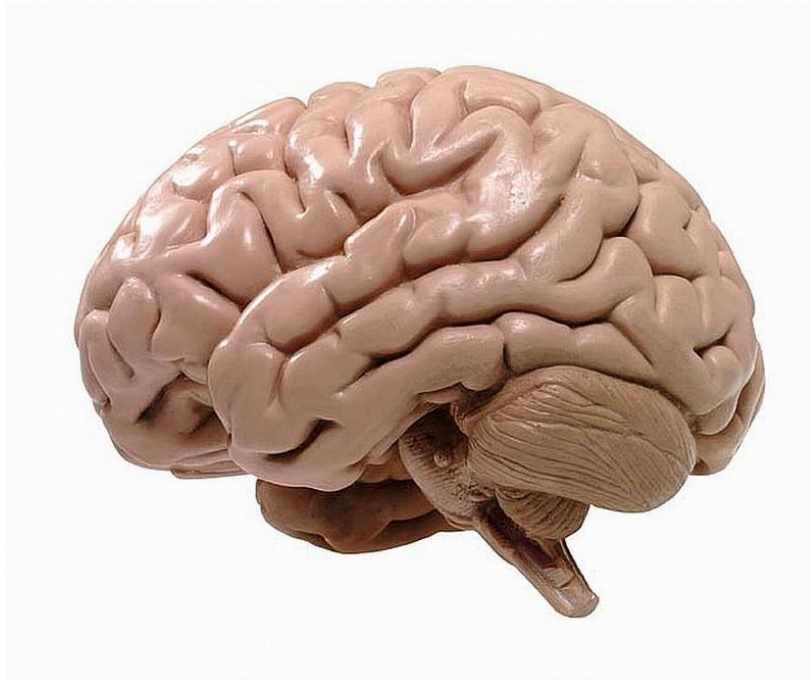
Ze hechten veel belang aan status, respect en de mening van hun 'peers'

Ze nemen meer risico's omdat ze minder angstig zijn optimistischer over hun eigen slagingskansen

Ze leven in het nu!

Een les die werkt

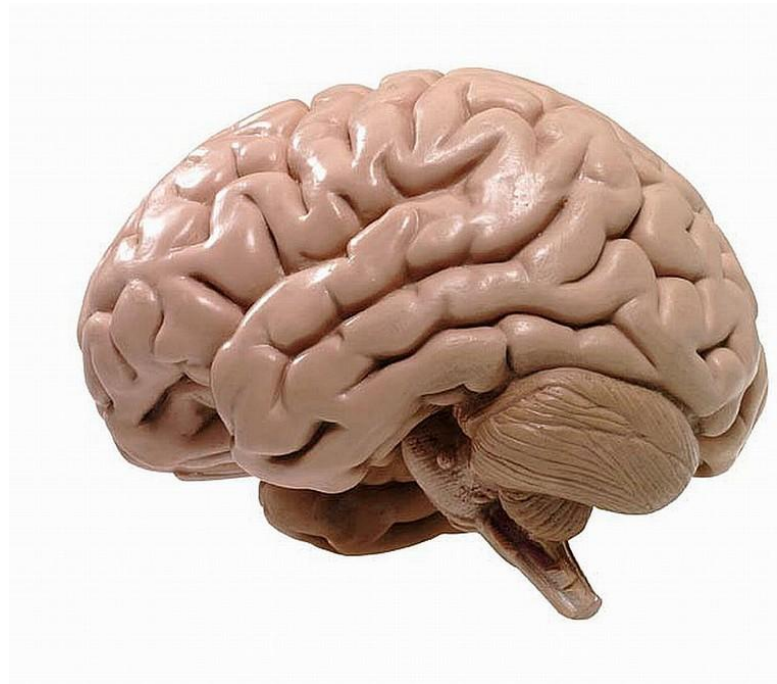
Een les om nooit te vergeten

- Discussie
- Audiovisueel
- Demonstratie
- Uitleggen/toepassen
- Lezen
- Luisteren
- Doen

Een les die werkt

Een les om nooit te vergeten

1. Uitleggen/toepassen • 90%
2. Doen • 75%
3. Discussie • 50%
4. Demonstratie • 30%
5. Audiovisueel • 20%
6. Lezen • 10%
7. Luisteren • 5%

Een les die werkt

Een les om nooit te vergeten

“80% van het geleerde verdwijnt...

...met het examen in de prullenbak”

David Sousa

**SNAP
DAT
DAN!**

Betekenisvol

- Zinvol voor de maatschappij
- Betekenisvol voor de jongere

- De theorie **vertalen** naar de verkeerssituatie **van de jongere**
- **Praktijk** stuurt theorie
- Zorgen dat de jongere voelt dat het hem iets oplevert (er iets aan heeft)
- De activiteit laten **aansluiten** op de **interesses** van de leerling
- De leerlingen opdrachten **samen** met anderen laten uitvoeren
- De leerlingen voor **nu en later** laten leren
- De leerlingen iets laten **produceren**

Vragen op niveau

Vragen stellen: een kunst op zich

RoadSense| bestaat uit praktijkoefeningen en groepsdiscussies. Het doel van de praktijkoefeningen is dat de deelnemers bepaalde situaties ervaren. Het doel van de groepsdiscussies die daarop volgen en het onderdeel 'groepsdiscussie', is dat de leerlingen zich bewust worden van hun gedrag, hun gevoel en van de oplossingen die er zijn. Om de discussie goed op gang te brengen is het belangrijk dat je de leerlingen 'slimme' vragen stelt. Hieronder een overzicht van woorden om je op gang te helpen bij het stellen van vragen.

1. Open de discussie

Benoemen

Laat de leerlingen benoemen wat er tijdens de oefening (op verschillende momenten) met ze gebeurde. Maak bij de vragen gebruik van de volgende werkwoorden:

- voelen
- denken
- vinden
- ervaren
- door je heen gaan

Kennen

Laat de leerlingen benoemen welke kennis ze over dergelijke situaties hebben. Maak bij de vragen gebruik van de volgende werkwoorden:

- noemen
- zoeken naar
- herinneren
- beschrijven

2. Leid ze naar hun dagelijkse leven

Gebruiken

Laat de leerlingen benoemen wat de ervaring uit deze oefening betekent voor hun eigen situatie. Vraag naar ervaringen uit het verleden en blik vooruit op de toekomst. Maak bij de vragen gebruik van de volgende werkwoorden:

- meemaken
- gebeuren
- voorstellen
- voorspellen (wat als...)
- beoordelen
- berekenen
- evalueren
- inschatten (als...dan)

3. Kom tot oplossingen

Weten

Laat de leerlingen benoemen hoe dergelijke situaties voorkomen kunnen worden. Check of de stof is beklijfd en wat ze inmiddels weten. Maak bij de vragen gebruik van de volgende werkwoorden:

- verklaren
- concluderen
- onderscheiden
- sorteren
- vergelijken
- analyseren
- doen
- voorkomen
- ondernemen

Nodig de leerlingen uit tot een gesprek door open vragen te stellen. Begin je vragen daarom met de woorden: **wie, wat, waar, wanneer, waarom, hoe, welke.**

Coping en Denkfouten

Actieve Coping Strategie

1. Alleen aan jezelf denken

bijvoorbeeld *'Ja, maar ik.....'*

Vermijdende Coping Strategie

2. Gedrag goedpraten

bijvoorbeeld *'Maar iedereen doet het, dus...'*

Emotionele Coping Strategie

3. De schuld aan een ander geven

bijvoorbeeld *'Ja maar hij....'*

Accepterende Coping Strategie

4. Hulpeloosheid

bijvoorbeeld *'Ik kan er toch niks aan doen!'*

Elsbeth Teeling
Henno Oldenbeuving

SNAP DAT DAN!

LOODS JE PUBER
(EN JEZELF)
DOOR TURBULENTE
TIJDEN

Het zijn
gewoon
pubers,
maar dan
van nu

Elsbeth Teeling en Henno Oldenbeuving

SNAP DAT DAN!

